

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

NGUYỄN TRUNG HIẾU

**ẢNH HƯỞNG CỦA CÁC YẾU TỐ ĐẦU VÀO
ĐẾN HIỆU QUẢ KINH TẾ CÂY CHÈ TRÊN
ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
CHUYÊN NGÀNH: KINH TẾ NÔNG NGHIỆP**

THÁI NGUYÊN - 2013

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

NGUYỄN TRUNG HIẾU

**ẢNH HƯỞNG CỦA CÁC YẾU TỐ ĐẦU VÀO
ĐẾN HIỆU QUẢ KINH TẾ CÂY CHÈ TRÊN
ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN**

**Chuyên ngành: Kinh tế nông nghiệp
Mã số: 60.62.01.15**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS. Cù Chí Lợi

THÁI NGUYÊN - 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng, số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào. Mọi sự giúp đỡ cho việc hoàn thành luận văn đã được ghi trong lời cảm ơn. Các thông tin trích dẫn trong luận văn đều được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, ngày   tháng   năm 2013
Tác giả luận văn

Nguyễn Trung Hiếu

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện luận văn “ Ảnh hưởng của các yếu tố đầu vào đến hiệu quả đến hiệu quả kinh tế cây chè trên địa bàn thành phố Thái Nguyên” tôi đã nhận được sự hướng dẫn, động viên, giúp đỡ của những cá nhân và tập thể. Tôi xin bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc nhất tới tất cả các cá nhân và tập thể đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong học tập và nghiên cứu.

Trước hết tôi xin bày tỏ sự cảm ơn đối với Ban giám hiệu nhà trường, Khoa Sau đại học và các thầy, cô giáo Trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh Thái Nguyên đã tạo mọi điều kiện giúp đỡ tôi hoàn thành chương trình học tập và nghiên cứu.

Có được kết quả này tôi vô cùng biết ơn và bày tỏ lòng kính trọng sâu sắc đối với Tiến sỹ Cù Chí Lợi người đã nhiệt tình hướng dẫn giúp đỡ tôi hoàn thành hoàn thành luận văn này.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến Sở NN & PTNT tỉnh Thái Nguyên, Cục Thống kê tỉnh Thái Nguyên, lãnh đạo UBND thành phố, phòng Thống kê thành phố, phòng NN & PTNT, Ban Kế hoạch tài chính – Đại học Thái Nguyên và đặc biệt là Khoa Quốc tế nơi tôi đang công tác đã tạo mọi điều kiện giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập và viết luận văn tốt nghiệp.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn đến Đảng ủy, HĐND, UBND và bà con nông dân các xã Tân Cương, Phúc Xuân, Phúc Hà, Phúc Trìu, Quyết Thắng những người đã giúp đỡ tôi trong quá trình thực hiện luận văn.

Tôi xin cảm ơn sự động viên, giúp đỡ của bạn bè, đồng nghiệp và gia đình đã chia sẻ những khó khăn và động viên tôi hoàn thành luận văn này.

Tôi xin bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc đối với mọi sự giúp đỡ quý báu đó./.

Tác giả luận văn

Nguyễn Trung Hiếu

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC BẢNG BIỂU	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	2
4. Ý nghĩa khoa học của Luận văn.....	3
5. Bố cục Luận văn.....	3
Chương 1: CƠ SỞ KHOA HỌC VỀ HIỆU QUẢ KINH TẾ TRONG SẢN XUẤT CHÈ	4
1.1. Khái niệm và đặc điểm của sản xuất nông nghiệp.....	4
1.1.1. Khái niệm về sản xuất nông nghiệp.....	4
1.1.2. Đặc điểm của sản xuất nông nghiệp.....	5
1.2. Các lý thuyết liên quan.....	9
1.2.1. Lý thuyết năng suất theo quy mô	9
1.2.2. Lý thuyết về tăng trưởng và phát triển nông nghiệp.....	10
1.2.3. Lý thuyết về thay đổi công nghệ trong nông nghiệp	12
1.2.4. Lý thuyết về các yếu tố đầu vào cơ bản trong nông nghiệp	13
1.2.5. Lý thuyết về giá sản phẩm, giá trị tổng sản phẩm, lợi nhuận, thu nhập lao động gia đình, tỉ suất lợi nhuận	17
1.2.6. Hiệu quả kinh tế	17
1.2.7. Năng suất lao động.....	22
1.3. Các nghiên cứu thực tiễn ở Việt Nam.....	22
1.4. Kinh nghiệm trên thế giới	26

1.5. Kết luận	27
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	30
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	30
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	30
2.2.1. Phương pháp chọn điểm nghiên cứu.....	30
2.2.2. Phương pháp thu thập thông tin	31
2.2.3. Phương pháp tổng hợp thông tin.....	32
2.2.4. Phương pháp phân tích thông tin	32
2.3. Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu.....	33
Chương 3: PHÂN TÍCH TÁC ĐỘNG CỦA CÁC YẾU TỐ ĐẦU VÀO ĐẾN HIỆU QUẢ KINH TẾ TRONG SẢN XUẤT CHÈ TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN.....	34
3.1. Đặc điểm của địa bàn nghiên cứu	34
3.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	34
3.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội.....	37
3.1.3. Đánh giá thuận lợi và khó khăn trong quá trình sản xuất – kinh doanh chè tại Thành phố Thái Nguyên	40
3.2. Thực trạng sản xuất, chế biến, tiêu thụ chè tại TP Thái Nguyên.....	42
3.2.1. Tình hình chung về sản xuất, chế biến, tiêu thụ chè trên địa bàn Thành phố Thái Nguyên.....	42
3.2.2. Tình hình sản xuất, chế biến, tiêu thụ chè của các hộ nghiên cứu.....	44
Chương 4: MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ SẢN XUẤT - KINH DOANH CHÈ TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN ..	67
4.1. Quan điểm, mục tiêu, phương hướng về phát triển sản xuất – kinh doanh chè của Thành phố Thái Nguyên.....	67
4.1.1. Quan điểm về phát triển sản xuất - kinh doanh chè trên địa bàn Thành phố Thái Nguyên.....	67
4.1.2. Những căn cứ phát triển sản xuất - kinh doanh chè trên địa bàn Thành phố Thái Nguyên.....	68

4.1.3. Mục tiêu.....	69
4.2. Một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả sản xuất - kinh doanh chè của Thành phố Thái Nguyên	70
4.2.1. Nhóm giải pháp của chính quyền Thành phố	70
4.2.2. Nhóm giải pháp đối với hộ nông dân.....	72
KẾT LUẬN	78
TÀI LIỆU THAM KHẢO	83

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

BỘ NN & PTNT	: Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn.
BỘ KH&ĐT	: Bộ Kế hoạch và Đầu tư.
ĐVT	: Đơn vị tính.
GSO	: Tổng cục Thống kê (General Statistics Office).
Phòng NN & PTNT	: Phòng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn.
Sở NN & PTNT	: Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn.
STT	: Số thứ tự.
UBND	: Ủy ban nhân dân.
GO	: Gross Output – Tổng giá trị sản xuất
IC	: Intermediate Cost – Chi phí trung gian
VA	: Value Added – Giá trị gia tăng
MI	: Mix Income – Thu nhập hỗn hợp
KHKT	: Khoa học kỹ thuật

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1. Phân bố mẫu điều tra theo xã.....	30
Bảng 3.1: Diện tích trồng mới, trồng lại chè trên địa bàn thành phố giai đoạn 2007 - 2011.....	43
Bảng 3.2: Diện tích, sản lượng, năng suất, chè trên địa bàn thành phố giai đoạn 2007 - 2011.....	44
Bảng 3.3: Tổng hợp đặc điểm chung của hộ nghiên cứu	45
Bảng 3.4: Đặc điểm diện tích đất trồng chè của các hộ nghiên cứu	47
Bảng 3.5: Cơ cấu diện tích đất trồng chè của các hộ nghiên cứu	48
Bảng 3.6: Sản lượng chè của hộ nghiên cứu (ĐVT: kg khô).....	49
Bảng 3.7: Thống kê chi phí sản xuất chè của các hộ nghiên cứu	52
Bảng 3.8: Doanh thu từ chè của các hộ nghiên cứu.....	54
Bảng 3.9: Thu nhập từ chè của các hộ nghiên cứu	55
Bảng 3.10: Chỉ tiêu đánh giá kết quả sản xuất chè của hộ nghiên cứu.....	57
Bảng 3.11: Chỉ tiêu đánh giá hiệu quả sản xuất chè của các hộ nghiên cứu ..	58
Bảng 3.12: Chỉ tiêu đánh giá hiệu quả sản xuất chè của các hộ nghiên cứu ..	59
Bảng 3.13: Phương pháp bón phân cho cây chè của các hộ gia đình	60
Bảng 3.14: Phương pháp tưới nước cho cây chè của các hộ gia đình	61
Bảng 3.15: Diện tích, năng suất chè, lượng phân bón, nước tưới sử dụng và kiến thức nông nghiệp của hộ gia đình theo từng địa phương...	61
Bảng 3.16: Hệ số hồi quy trong mô hình với biến phụ thuộc là thu nhập từ chè	63

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Hiện nay, chè đã trở thành một trong những mặt hàng nông sản đem lại kim ngạch xuất khẩu chính của Việt Nam, kim ngạch xuất khẩu chè năm 2011 đạt gần 200 triệu đô la Mỹ. Trong các nước xuất khẩu chè trên thế giới Việt Nam đã vươn lên đứng hàng thứ năm. Cây chè đã tạo công ăn việc làm cho khoảng 400.000 hộ sản xuất của 35 tỉnh trong cả nước. Mặc dù sản lượng xuất khẩu chè của Việt Nam đã đạt đến mức cao nhưng lại đang vấp phải những vấn đề nan giải như nghèo nàn về chủng loại, chất lượng chè còn thấp, lạm dụng chất kích thích tăng trưởng, dư lượng thuốc trừ sâu của một số nhà sản xuất chè vượt quá tiêu chuẩn cho phép. Theo hiệp hội chè Việt Nam (Vitas), hiện 95% khối lượng chè nước ta được xuất khẩu dưới dạng nguyên liệu thô, chỉ có 5% được xuất khẩu dưới dạng thành phẩm. Chênh lệch giữa giá bán thành phẩm và nguyên liệu gấp 5-10 lần.

Để có thể trồng chè đạt hiệu quả kinh tế cao thì việc nghiên cứu tác động của các yếu tố đầu vào, trang bị kiến thức nông nghiệp cho hộ nông dân, cung cấp vốn đầu tư cho cây chè là rất quan trọng. Trong những năm qua, đã có một số tác giả nghiên cứu về cây chè tại Thái Nguyên như nghiên cứu về chuỗi giá trị cây chè tỉnh Thái Nguyên, biện pháp phát triển sản xuất chè, nghiên cứu đặc điểm sinh trưởng, biện pháp hỗ trợ kỹ thuật, tăng cường khuyến nông, hỗ trợ vay vốn cho hộ nông dân trồng chè nhưng lại chưa có đề tài nào phân tích ảnh hưởng của các yếu tố đầu vào như diện tích trồng chè, lao động, phương pháp bón phân, phương pháp tưới nước, việc sử dụng máy móc, kiến thức nông nghiệp của người trồng chè tới hiệu quả kinh tế trong sản xuất - kinh doanh chè tại Thái Nguyên.

Cùng với đó, cây chè được tỉnh Thái Nguyên xác định là cây trồng thế mạnh đem lại hiệu quả kinh tế cao, góp phần chuyển dịch cơ cấu kinh tế và cải thiện đời sống của người trồng chè. Sản phẩm chè đã trở thành mặt hàng xuất khẩu quan trọng của tỉnh.